

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ (Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU (Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU (Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Ing. Mgr. Karel Hlaváček

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

OBSAH	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
KOSOVO: UKONČENÍ DOHLEDU MEZINÁRODNÍ ŘÍDÍCÍ SKUPINY.....	3
SRBSKO: TLAK NA UZNÁNÍ KOSOVA ZA NOVÉ POLITICKÉ KONSTELACE.....	4
CHORVATSKO A SLOVINSKO: LJUBLJANSKA BANKA.....	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	5
SUMMIT EU – JIHOAFRICKÁ REPUBLIKA.....	5
SUMMIT EU – ČÍNA	6
PARLAMENTNÍ VOLBY V BĚLORUSKU.....	8
EVROPSKÝ PARLAMENT: PETICE K DEKRETŮM PREZIDENTA REPUBLIKY (TZV. BENEŠOVY DEKRETY).....	8
RUSKO: OBCHODNÍ NESHODY, LIDSKÁ PRÁVA.....	9
SÝRIE: ROLE EU V HUMANITÁRNÍ KRIZI.....	10
DOKUMENTY SZBP EU	11

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

KOSOVO: UKONČENÍ DOHLEDU MEZINÁRODNÍ ŘÍDÍCÍ SKUPINY

Pozadí

Kosovo dosud existovalo jako forma mezinárodního protektorátu: 25 členů Mezinárodní řídicí skupiny (International Steering Group, ISG)¹ dosud prostřednictvím Mezinárodního civilního úřadu (International Civilian Office) drželo určité exekutivní pravomoci, tj. kosovská nezávislost byla „nezávislostí pod dohledem“.²

Aktuálně

Dne 10. září došlo k ukončení dohledu ISG nad Kosovem. Podle Štefana Füleho, eurokomisaře pro politiky sousedství a rozšíření, tím „začala nová kapitola v dějinách Kosova“. V zemi bude ale nadále fungovat mise EULEX Kosovo podporovaná silami KFOR.³

Situace v Kosovu

Při příležitosti ukončení dohledu ISG vypracoval analýzu současné situace v Kosovu prominentní think tank International Crisis Group (ICG). Podle ICG Kosovo implementovalo významnou část Ahtisaariho plánu (jehož implementace byla podmínkou ukončení dohledu ISG), a tudíž je krok k jeho samostatnosti zasloužený. Výzvy vidí ICG zejména v napjatém vztahu se Srbskem a ve frustraci Kosovanů, která pramení z neschopnosti rozšířit svoji autoritu na území severního Kosova (kde většinová Srbové vládu Kosova odmítají) a v dosud neúplném mezinárodním uznání Kosova. Podle ICG Kosovo v zásadě přijalo dikci Ahtisaariho plánu a zavedlo velkorysá pravidla pro srbskou menšinu (i když implementace pravidel není vždy dostatečná), Srbsko se ale Ahtisaariho plánem vázáno necítí a angažuje se na území Kosova nejen kooperativním způsobem, ale např. udržuje paralelní správní struktury, včetně vzdělávacího a zdravotního systému, na jejichž chod Priština nemá žádný vliv, ani o něm není informována. To v současnosti vytváří napětí zejména v jižní části Kosova, kde Priština tyto struktury nechce dále tolerovat. Srbsko tak podle ICG nedostatečnou kooperativností riskuje ztrátu svého vlivu na jihu Kosova. Bezúspěšné byly dosud snahy o návrat uprchlíků a vnitřně vysídlených osob. Hlavním dlouhodobým problémem je ale podle ICG udržitelnost soužití se srbskou menšinou, protože nedůvěra či nepřátelství albánské většiny je tak silná, že výrazně ztěžuje podnikání a pracovní uplatnění; i na jihu Kosova je mnoho Srbů finančně závislých na Bělehradu. Výzvou tak zůstává spolupráce Kosova a Srbska při podpoře srbské menšiny v Kosovu.

¹ Evropské státy, Turecko, USA.

² Europolitics, Kosovo „supervised independence“ ends, 11. 9. 2012,.

³ Tisková zpráva Komise, 10. 9. 2012, [ZDE](#).

SRBSKO: TLAK NA UZNÁNÍ KOSOVA ZA NOVÉ POLITICKÉ KONSTELACE

Pozadí

Ukončení dohledu Mezinárodní řídicí skupiny (ISG) nad Kosovem, k němuž došlo dne 9. září 2012, s sebou přináší další tlak na Srbsko ohledně Kosova. Srbsko je nicméně v souvislosti s výsledkem květnových voleb na tento tlak zvýšeně citlivé. Ve volbách byl prezidentem zvolen Tomislav Nikolič (považovaný v porovnání s předchozím prezidentem Borisem Tadičem za nacionalistu), který Srbskou progresivní stranu, s níž je spjat, disponuje silným vlivem i ve vládní koalici.⁴

Aktuálně

Podle kosovského ministra zahraničí Envera Hoxnaje představuje ukončení dohledu ISG krok ke kosovské suverenitě a mělo by přimět Srbsko k tomu, aby si uvědomilo, že Kosovo nemůže rozdělit ani dostat zpět. Srbský premiér Ivica Dačić reagoval s tím, že ukončení dohledu nehraje pro Srbsko roli, protože „neuznává nezávislost ani s dohledem, ani bez něj.“⁵ Vicepremiér Aleksandar Vučić pak v souvislosti s pocitovaným tlakem na uznání Kosova pohrozil konáním referenda, které by rozhodlo, zda raději Kosovo, nebo EU.

Tlak EU v současnosti směřuje i k tomu, aby byly obnoveny rozhovory Srbska a Kosova o věcech praktické spolupráce, které byly přerušeny s ohledem na nedávno proběhlé volby v Srbsku. Výsledky dosavadních dohod chce nová srbská vláda respektovat, „pokud nejsou v rozporu se srbskou ústavou“ (která pojímá Kosovo jako součást Srbska).⁶

CHORVATSKO A SLOVINSKO: LJUBLJANSKA BANKA

Pozadí

V červnu 2011 byly s Chorvatskem uzavřeny přístupové rozhovory, následně v prosinci 2011 byla podepsána přístupová smlouva a v polovině roku 2013 se očekává vstup země do EU. Ten Komise podmínila dalším pokrokem v oblastech soudnictví, základních práv a konkurence (zprávu o pokroku, která by v tomto bodě mohla být rozhodující, by Komise měla zveřejnit 10. října 2012), problémy se nicméně spíše nečekají. Komise rovněž zmínila, že by bylo dobré dořešit spor Chorvatska se Slovinskem, který v letech 2008-2009 výrazně zbrzdil chorvatský přístupový proces a který byl prozatím vyřešen dohodou o způsobu pozdějšího řešení.⁷

⁴ Vládní koalici tvoří Srbská progresivní strana se Socialistickou stranou Srbska. Premiérem je šéf socialistů Ivica Dačić. Pro informace o volbách viz Přehled SZBP květen 2012, Srbsko: prezidentské a parlamentní volby, [ZDE](#).

⁵ SETimes.com, End of Kosovo's supervised independence splits bloggers, 15. 9. 2012, [ZDE](#).

⁶ Balkaninsight.com, Serbia Threatens „EU vs Kosovo“ Referendum, 19. 9. 2012, [ZDE](#).

⁷ Jednalo se o sporné území v oblasti Piranského zálivu související s přístupem Slovinska k moři.

Aktuálně

Nově se opět objevují bilaterální spory se Slovinskem. Již v červenci to naznačil slovinský ministr zahraničí, když řekl, že si velice přeje, „aby Chorvatsko vstoupilo do EU co nejdříve ... ale podmínkou je vyřešení otázky Ljubljanska Banka“.⁸ Jedná se o dosud nedořešený problém, který vznikl v souvislosti s dluhem vůči chorvatským věřitelům po krachu bankovního domu Ljubljanska Banka v roce 1990. V současnosti probíhají bilaterální jednání o tom, jakým způsobem spor řešit. Chorvatská ministryně zahraničí se k problému zatím postavila vstřícně s tím, že Chorvatsko „je připraveno spor řešit“.⁹

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

SUMMIT EU – JIHOAFRICKÁ REPUBLIKA**Popis problematiky**

Jihoafriická republika je největší ekonomikou Afriky (člen G20), patří do skupiny BRICS (rychle se rozvíjejících ekonomik spolu s Brazílií, Ruskem, Indií a Čínou) a je 13. největším obchodním partnerem Evropské unie.¹⁰ V roce 1999 uzavřela Evropská unie s Jihoafriickou republikou bilaterální obchodní dohodu (*Trade, Development and Cooperation Agreement, TDCA*),¹¹ která se však dočkala plné implementace až v roce 2012. Dohoda má posílit bilaterální obchod, zvýšit počet pracovních míst a usnadnit možnosti investování. Na TDCA navázala v roce 2007 užší spolupráce mezi EU a JAR ve formě tzv. strategického partnerství. EU je největším obchodním partnerem JAR (28 % z celkového exportu), největším zahraničním investorem v zemi (77,5 % přímých zahraničních investic) a nejdůležitějším rozvojovým partnerem (70 % rozvojových investic – 140 milionů eur za rok)¹².

Dne 18. září 2012 se v Bruselu uskutečnil 5. Summit EU-JAR, na kterém se vedla diskuse ohledně témat týkajících se vzájemných ekonomických a politických vztahů (nadále probíhá vyjednávání o smlouvě o ekonomické spolupráci, EPA), lidských práv, vztahů EU-Zimbabwe či globálních změn klimatu. V oblasti lidských práv na sebe JAR nedávno negativně upozornila masakrem stávkujících horníků – podle Human Rights Watch zemřelo 34 protestujících. Celkově HRW sice zmiňuje problematickou situaci, ale rovněž zlepšující se tendenci a snahu o zavedení právního

⁸ Euobserver.com, Slovenia puts €172 mn price tag on Croatia's EU entry, 21. 9. 2012, [ZDE](#).

⁹ Euobserver.com, Croatia ready to solve dispute with Slovenia, 24. 9. 2012, [ZDE](#).

¹⁰ Vztahy EU-JAR stručně [ZDE](#), podrobněji [ZDE](#).

¹¹ Více k dohodě [ZDE](#).

¹² Rozvojová spolupráce s JAR [ZDE](#).

státu.¹³ Co se týká vztahů EU-Zimbabwe, JAR dlouhodobě tlačí na zmírnění či zrušení sankcí EU vůči tomuto státu, EU od JAR zase žádá podporu v prosazování politik boje proti klimatickým změnám – v roce 2011 předsedala JAR klimatické konferenci v Durbanu, nejdůležitější politické události roku věnující se této problematice.

Výstupy summitu

EU i JAR zaznamenaly ve svých snahách určité kladné body. EU v průběhu letošního roku zmírnila své sankce vůči Zimbabwe (sankce vůči jednotlivcům byly zmírněny v únoru, opatření omezující rozvojovou spolupráci byla uvolněna v červenci), na klimatické konferenci v Durbanu pak došlo k dohodě, která byla např. i skupinou Evropského parlamentu Zelení/EFA – vedle kritických momentů – hodnocena tak, že „EU ukázala své vůdcovství“.¹⁴

V rámci summitu se 17. září 2012 poprvé uskutečnilo podnikatelské fórum EU-JAR, které přineslo posílení ekonomických vazeb.¹⁵ Naopak se nedaří dokončit vyjednávání o smlouvě EPA (smlouva o ekonomické spolupráci – *European Partnership Agreement*) se zeměmi Jihoafrického rozvojového společenství (*South African Development Community*, SADC) (Jihoafrické rozvojové společenství). EU se stejně jako na loňském summitu¹⁶ zavázala k dojednání smlouvy, která měla být uzavřena již v roce 2010, závazek nicméně postrádá časový rámec. Neshoda dosud převládá u výše cel na zemědělské i průmyslové produkty.¹⁷

V oblasti lidských práv se jihoafrický prezident Jacob Zuma snažil uklidnit investory – podle něho došlo k neštěstí na pozadí stabilního právního státu. Stávkujícím se nakonec podařilo dosáhnout více než 20% nárůstu platů. Nově byly zahájeny formální konzultace o lidských právech, které ale podle předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye neznamenaají, že by JAR byla problémovou zemí.¹⁸

SUMMIT EU – ČÍNA

Popis problematiky

V popředí vztahů EU a Číny stojí ekonomické otázky – v současnosti mimo jiné spojené s krizí eurozóny; Čína na minulém summitu (jehož konání bylo kvůli řešení krize eurozóny o několik měsíců posunuto) přislíbila „hlubší angažovanost“.¹⁹ Obchodní vztahy s Čínou stojí v popředí i kvůli dynamice a velkému objemu

¹³ Tisková zpráva Human Rights Watch k masakru horníků k dispozici [ZDE](#).

¹⁴ Pro bližší informace o klimatické konferenci viz Přehled SZBP prosinec 2012, Změna klimatu: konference v Durbanu, [ZDE](#).

¹⁵ Podnikatelské fórum blíže [ZDE](#).

¹⁶ Pro informace o loňském summitu viz Přehled SBZP září 2011, Summit EU – Jihoafrická republika, [ZDE](#).

¹⁷ Europolitics 4488, Summit to focus on strategic partnership and trade, 18. 9. 2012.

¹⁸ Euobserver.com, Zuma tells he is „in control“ after mine massacre, 19. 9. 2012, [ZDE](#).

¹⁹ Pro informace o minulém summitu (únor 2012) viz Přehled SZBP únor 2012, Summit EU-Čína, [ZDE](#).

obchodní výměny – mezi lety 2000 a 2010 se např. vývozy do Číny více než zčtyřnásobily a Čína je po USA druhým největším obchodním partnerem EU. Na některých tématech však vládne dlouhodobá neshoda – jedná se o otázky spojené s lidskými právy nebo s přístupem k řešení mezinárodních otázek – dnes zejména problém občanské války v Sýrii, kde se Čína po boku Ruska staví proti snahám EU postupovat vůči Asadovu režimu radikálněji. V zájmu Číny (kterému EU dosud nevyhověla) je dlouhodobě zejména uznání statusu tržní ekonomiky nebo zrušení zbrojního embarga. EU se mezi jiným snaží zahájit jednání o nové dohodě o investicích, která by měla vylepšit postavení investorů z EU v Číně, nebo přimět Čínu k závazkům týkajícím se omezení emisí skleníkových plynů.

Výstupy summitu

Dne 20. září 2012 se konal 15. summit EU-Čína. Jeho průběh byl mírně narušen stížnostmi tisku na to, že nebyla uspořádána klasická tisková konference, což je často kladeno do souvislosti s čínskou snahou vyhnout se kritickému hlasu novinářů, kteří v rámci tiskových konferencí mohou klást otázky.²⁰

Čínský premiér Wen Ťia-pao se nezdráhal vyslovit svá přání nahlas: „musím k Vám být upřímný ve věci zrušení zbrojního embarga a uznání plného tržního statusu Číny. Pracovali jsme na tom tvrdě deset let, ale řešení je v nedohlednu. Hluboce mě to mrzí.“²¹ Zatímco např. Catherine Ashtonová se dlouhodobě staví za zrušení embarga (v praxi se zbraně Číně podle expertízy švédského ministerstva obrany prodávají i tak) a získala by v tom zřejmě podporu od Francie či Velké Británie, protitlak z Japonska a USA vede k tomu, že se zbrojní embargo vůbec neprojednává.²²

Uznání statusu tržní ekonomiky by EU znesnadnilo řízení proti údajným dumpingovým praktikám ze strany Číny. EU přitom od roku 2003 vede více než 70 takových řízení (což tvoří více než třetinu všech řízení tohoto typu) a zavedla některá nová antidumpingová cla (např. na fotovoltaiické články, hliníkové fólie a výrobky z chromované oceli) těsně před konáním summitu.²³

Jednání o smlouvě o investicích mezi EU a Čínou se protahují; prozatím probíhají rozhovory na technické úrovni. Předseda Obchodní komory EU v Číně (EUCCC) Davide Cucino se domnívá, že Peking nemá v tomto směru motivaci, protože EU je

²⁰ Euobserver.com, No press at EU-China summit, again, 19. 9. 2012, [ZDE](#).

²¹ Euobserver.com, China tells EU to end Arms Ban, 20. 9. 2012, [ZDE](#).

²² Embargo na vývoz zbraní do Číny podrobně analyzoval institut Swedish Defence Research Agency ([ZDE](#)), fungující v rámci švédského ministerstva obrany. Podle institutu je embargo členskými státy EU interpretováno volně, takže Francie jako největší vývozce zbraní do Číny vyvezla jen během roku 2006 zbraně v hodnotě 130 milionů eur. To, že embargo dosud nebylo zrušeno, je způsobeno především tlakem USA, které chtějí zpomalit růst vlivu Číny ve světě. EU embargo prakticky neprojednává, protože jakékoli návrhy na změny by nutně vedly k ostrým reakcím buď ze strany USA, nebo ze strany Číny. Politika EU vůči Číně v této věci tak zůstává nejednotná a nedostatečně upravená: Čína proto o této otázce vyjednává spíše s jednotlivými státy EU než s EU jako celkem.

²³ Europolitics 4490, Trade spat escalates on eve of summit, 20. 9. 2012.

(narozdíl od Číny) investicím již poměrně otevřená, a tak zde pro Čínu není mnoho co získat.²⁴

Určitého pokroku bylo naopak dosaženo v otázce klimatických změn: byla uzavřena smlouva, podle níž EU přispěje 25 milionů eur na projekty směřující ke snižování emisí skleníkových plynů.²⁵

PARLAMENTNÍ VOLBY V BĚLORUSKU

Popis problematiky

Vztahy s Běloruskem jsou od sporných prezidentských voleb z prosince 2010 vzhledem k zhoršující se lidskoprávní situaci v zemi napjaté. EU požaduje zastavení represí vůči opozici a občanské společnosti vůbec, což Lukašenkův režim více méně ignoruje; EU proto v uplynulých měsících prováděla vůči Bělorusku velice aktivní sankční politiku,²⁶ čímž se zmnožily také diplomatické šarvátky (např. v srpnu vypověděl Minsk švédské diplomaty).²⁷

Aktuálně

Dne 23. září 2012 se v Bělorusku konaly parlamentní volby bojkotované hlavními opozičními stranami na protest proti věznění režimu politicky nevhodných osob a proti neregulérnosti voleb. Pozorovatelé OBSE v této souvislosti upozornili na porušování demokratických standardů – řádně nebylo dodržováno např. právo na shromažďování, svobodu projevu nebo pasivní volební právo.²⁸ EU na volby reagovala prohlášením vysoké představitelky Unie Catherine Ashtonové a eurokomisaře pro politiku sousedství Štefana Füleho, podle něhož jde o „propásnutou příležitost“.²⁹ EU navíc v současnosti jedná o možných dalších sankcích vůči Bělorusku.³⁰

EVROPSKÝ PARLAMENT: PETICE K DEKRETŮM PREZIDENTA REPUBLIKY (TZV. BENEŠOVY DEKRETY)

Popis problematiky

K Petičnímu výboru Evropského parlamentu byla v květnu 2012 podána petice dvou maďarských občanů, která napadla usnesení slovenské Národní rady 1487/2007, jež prohlašuje za nedotknutelné tzv. Benešovy dekrety. Petice argumentuje, že se jedná o

²⁴ Europolitics 4490, Beijing dragging feet on investment treaty, 20. 9. 2012.

²⁵ Europolitics 4491, Beijing calls for end to EU arms embargo, 21. 9. 2012-

²⁶ Např. mezi lednem a březnem 2012 zpřísnila EU sankce vůči Bělorusku třikrát. Viz Přehled SZBP březen 2012, Bělorusko: zpřísnění sankcí, diplomatická válka, [ZDE](#).

²⁷ Euobserver.com, EU declines to retaliate against Belarus, 10. 8. 2012, [ZDE](#).

²⁸ OSCE.org., Competition limited in Belarus elections as many democratic rights not respected, international observers say, 24. 9. 2012, [ZDE](#).

²⁹ Prohlášení Catherine Ashtonové a eurokomisaře pro politiku sousedství [ZDE](#).

³⁰ Viz dokument [14169/12](#), [LIMITE](#), obsahující záznam jednání Pracovní skupiny pro východní Evropu a střední Asii.

diskriminaci maďarské a německé menšiny, která je v rozporu s primárním právem EU (např. články 2 a 6 Smlouvy o Evropské unii nebo Listinou základních práv Evropské unie).³¹ Toto téma sice striktně vzato nespadá pod SZBP, může být nicméně pro zahraniční výbor zajímavou informací o činnosti Evropského parlamentu s mezinárodním dosahem.

Jednání v institucích EU

30. srpna 2012 dostal Petiční výbor k dané věci stanovisko Evropské komise. Podle tohoto stanoviska jsou tzv. Benešovy dekrety historickým aktem bez právních důsledků, které by odporovaly právu EU.

Petiční výbor se tématem dále zabýval na svém zasedání dne 20. září 2012. Jak uvádí velvyslanectví ČR v Budapešti, Evropský parlament má záležitost navzdory právnímu názoru Komise i nadále na programu a v Maďarsku díky tomu zavládla značná euforie. Nejvíce petici podporuje maďarský europoslanec Zoltán Bagó (Fidesz), podle něhož se nejedná o politickou nebo historickou otázku, protože není zájmem zpochybnit slovenskou státnost, ale o platnou, účinnou právní úpravu, tzn. usnesení slovenské Národní rady z roku 2007.³²

Předpokládaný vývoj

Působení Petičního výboru Evropského parlamentu má vyšetřovací, nikoli legislativní charakter, tj. nemůže zvrátit rozhodnutí členských států. Petice spíše umožňují Evropskému parlamentu upozorňovat na případy porušování práv evropských občanů ze strany členských států, místních úřadů nebo jiných institucí.³³ Velvyslanectví České republiky v Budapešti ale v této souvislosti upozorňuje na skutečnost, že možné zpochybňování tzv. Benešových dekretů se potenciálně týká i České republiky.

RUSKO: OBCHODNÍ NESHODY, LIDSKÁ PŘÁVA

Popis problematiky

V uplynulých týdnech se Rusko dostalo do centra pozornosti Evropské unie, a to jednak z ekonomických důvodů (vstup do Světové obchodní organizace, WTO), jednak z důvodů politických (stupňování represivních opatření vůči opozici).³⁴

Aktuálně

Jedním z důsledků vstupu Ruska do **WTO** je zvýšená síla EU při vymáhání obchodních závazků; podle eurokomisaře pro obchod Karla De Guchta přichází

³¹ Informace pro europoslance ohledně petice k dispozici [ZDE](#).

³² TIC 606/2012-BUD, Projednávání petice k Benešovým dekretům v EP označováno v HU jako průlom, 21. 9. 2012.

³³ Informace o projednávání petic v Evropském parlamentu k dispozici [ZDE](#).

³⁴ Přehled SZBP srpen 2012, Rusko: vstup do WTO, potírání opozice, [ZDE](#).

v úvahu využití mechanismů WTO proti Rusku ve třech oblastech: zákaz dovozu živých zvířat, nadužívání ochranných opatření a poplatky za recyklování použitých vozidel.³⁵ Tato slova přicházejí v situaci, kdy se mezi EU a Ruskem rozhořel spor kolem snahy Evropské komise o vyšetřování podezřelých praktik **Gazpromu** při stanovování cen v některých členských státech EU (na to Rusko zareagovalo schválením zákona, který blokuje spolupráci Gazpromu s evropskými antitrustovými úřady).³⁶

Lidskoprávní situaci v Rusku, o níž se nedávno rozvinuly rozsáhlé diskuse v souvislosti s odsouzením členek punkové skupiny Pussy Riot za provedení protestní akce proti Vladimíru Putinovi v pravoslavném chrámu, dne 13. září 2012 tematizoval ve svém usnesení Evropský parlament (EP).³⁷ Podle EP v Rusku v uplynulých měsících došlo k přijetí několika zákonů omezujících svobodu projevu, což má negativní dopad na rozvoj občanské společnosti. Konkrétně mohou podle EP být zneužity zákony o nevládních organizacích a o extremismu. Celkově zhoršená situace se podle EP odráží v nedávných případech Pussy Riot (tato skupina se stala jedním z kandidátů na Sacharovovu cenu EP za šíření svobody myšlení) a Sergeje Gudkova (poslanec opoziční strany Spravedlivé Rusko, jemuž byl bez „nezbytných demokratických postupů“ odebrán mandát během jeho výkonu).

SÝRIE: ROLE EU V HUMANITÁRNÍ KRIZI

Popis problematiky

Nadále pokračující a eskalující občanská válka mezi syrským režimem a opozičními silami s sebou přináší kritickou humanitární situaci. Počet uprchlíků v souvislosti s konfliktem stoupl na čtvrt milionu, 2,5 milionu Syřanů potřebuje nějakou formu humanitární pomoci.³⁸ Problémem je ale distribuce pomoci, která je ztěžována útoky na humanitární pracovníky.

Jednání v institucích EU

Evropská komise se v souvislosti se zhoršující se situací rozhodla uvolnit dalších 50 milionů eur; celková humanitární pomoc Komise Sýrii v souvislosti s tamními boji vzrostla na 119 milionů eur. Pokud přičteme humanitární pomoc poskytnutou členskými státy EU, jedná se celkově o zhruba 200 milionů eur, což z EU činí jednoznačně největšího poskytovatele humanitární pomoci v Sýrii (zhruba polovina veškeré poskytnuté pomoci).³⁹

³⁵ Europolitics 4482, De Gucht Threatens Russia with WTO Action, 10. 9. 2012.

³⁶ Euobserver.com, Putin Says „Niet“ to EU anti-trust Lawyers, 12. 9. 2012, [ZDE](#).

³⁷ Usnesení Evropského parlamentu k dispozici [ZDE](#).

³⁸ Informační sdělení think tanku Evropského parlamentu, Humanitarian Crisis in Syria, 11. 9. 2012, [ZDE](#).

³⁹ Tisková zpráva Komise, Worsening Crisis in Syria: European Commission Increases its Emergency Aid, [ZDE](#).

Poněkud odlišné údaje zmiňuje Evropský parlament, podle něhož Komise poskytla 142 milionů eur a celková pomoc činí 224 milionů eur.

Dne 13. září 2012 přijal k situaci v Sýrii usnesení Evropský parlament.⁴⁰ Ten oceňuje ochotu EU poskytovat humanitární pomoc a vyzývá k poskytnutí pomoci okolním státům (např. Turecku, Libanonu a Jordánsku, což už EU plánuje), které jsou zaplaveny uprchlíky. Státy EU by se rovněž měly připravit na to, že vlna uprchlíků dorazí i k jejich hranicím; prioritou ale především zůstává hledání způsobů, jak zařídit, aby poskytnutá humanitární pomoc i přes překážky dorazila k potřebným. V dlouhodobější perspektivě ale EP vidí řešení humanitární krize ve využití normy mezinárodního práva „odpovědnost chránit“ (responsibility to protect, R2P), což by umožnilo vojenský zásah v zemi proti syrskému režimu.⁴¹

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Africké mírové nástroje (APF) - [13933/12](#)

Datum: 24. 9. 2012

Typ dokumentu: Dopis Komise

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje informace o jednáních o výši prostředků poskytovaných v rámci APF.

Návrh rozhodnutí Rady o postoji Evropské unie v rámci Generální rady Světové obchodní organizace k přistoupení Laoské lidově demokratické republiky ke Světové obchodní organizaci – [14170/12](#)

Datum: 24. 9. 2012

Typ dokumentu: Návrh rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje návrh znění rozhodnutí Rady připravený Komisí.

Cvičení v rámci krizového managementu - [EEAS 01649/12](#)

Datum: 24. 9. 2012

Typ dokumentu: Tisková zpráva

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje znění tiskové zprávy Evropské služby pro vnější činnost.

Zpráva Komise Evropskému parlamentu o implementaci moldavského akčního plánu pro vízovou liberalizaci – [11841/12](#)

Datum: 3. 9. 2012

Typ dokumentu: Zpráva Komise

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje třetí zprávu Komise o pokroku Moldavska při implementaci daného akčního plánu.

---

⁴⁰ Usnesení Evropského parlamentu k Sýrii k dispozici [ZDE](#).

⁴¹ R2P je normou umožňující zásah proti genocidě, válečným zločinům, etnickým čistkám a zločinům proti lidskosti na základě rozhodnutí Rady bezpečnosti (RB) OSN. Norma vznikla na Světovém summitu v roce 2005 a v roce 2006 byla potvrzena rezolucí RB OSN.